

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Külsőeknek, körjegyzőknek és
néptantóknak:

Égész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Ve-
lentin Károly fia, Weidinger N.,
Engel Lajos, Hochrein József,
Greiner Lípót kereskedésében és
a dohánypfőzdesében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Lyceum-
nyomda épület) hol mindenek-
a legutányosabb árak szabatos-
Minden beiktatott hirdetés után
30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyílt-térben egy sor lú kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Lyceumi
nyomda épület), küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Lyceumi nyomda épület.

Kéziratok nem adtnak vissza.

A „Pécs-baranyai Kertész-Egylet“.

A zimankós-hófuvaragos idő a múlt napokban arra kényszerített, hogy a szobát őrizzem. Ilyenkor sok mindenre ráfanyalodik az ember! Elolvastam hírlapjaimat az utolsó hirdetésig, olvastam szakbeli dolgokat, utójára már a szemeim is megfájdultak s így kénytelen voltam más szórakozást keresni.

Eszembe jutott, hogy van nekem egy lomtáram, melyben minden egyleti és intézeti alapszabályt, rőpiratokat és értesítéseket felhalmoztam.

Jó lesz most ezt a lim-lomot rendezni, gondolám magamban. Ugy is tettem. Sok mindenféle egylet alapszabályaira akadtam ott, melyek ma már csak a mi régi dicsőségünket hirdetik s azt a mi jeles tulajdonságunkat, melyet „szalma-tűznek“ szoktak nevezni.

Denique a magyar ember természete nem veszi be a németektől elsajátított egyleti étellel járó dolgokat! Akad néha-néha egy nyughatatlan vérl ember, felkőti a kolompot, telelarmázza a világot — értsd a várost és vidéket — hogy mily szükséges ez vagy az az Egyesület; összehívják a vidék és város értelmiségét, ott meggyőz minden embert, hogy ezen egylet nélkül nem élhetünk. Akadnak azután, kik hatalmas szónoklattal bizonyítják ugyanazt s mi jámbor közönség rá megyünk a lépre. Van azután aláírás, alakulás, alapszabály.

Természetesen minden ember vagy tisztviselője, vagy legalább választmányi tagja kíván az új egyletnek lenni, mert ez már az ő vele született tekintélyénél, állásánál, vagy plane tudományánál fogva megilleti. Eddig jól megy a dolog. A közgyűlés népes, a dolog újság az embereknek. A választmányi ülésen minden választott (és hivatal) megjelen; nagy vitakozások, eszmecserek, világrendítő gondolatok! Azt hímné az ember, hogy ni ez az egylet csakugyan közszükséglet, ez virágzani fog! Szalma-tűz, szappan-buborék az egész! A második közgyűlés már a nem határozatképes szám miatt nem tartható meg, a választmányi ülések megritkulnak. Mind-egyik választott abban a jó hiszemben, hogy a többi úgy is ott lesz, saját dolga után lát, vagy ha az nincs, hát friss levegőt színi megy. Különbösen is azt hiszi, hogy elég nagy áldozatot hozott, midőn nevével a választmány nimbusát emelte. Hát bizony dolgozni nem igen szeretünk, kivált valami egyleti dologban, a miért a fizetés rendszerint a nem

dolgozók kéréssel kritikája szokott lenni. Az a nyugtalan természetű ember vagy elmegy innen, hivatása más felé terelvé, vagy látva a nagy közönyt, leteszi a lantot s azt mondja, nem játszunk tovább! Akkor azután vagy az történik, a mi a gyarló földi dolgokkal szokott megenni, hogy az egész egylet a legnagyobb eszében örökre alszik, minden ceremónia nélkül; vagy pedig választanak még a választó-közgyűlésen vagy 5-en, 6-an a buzgók elnököt, tisztviselőket, de ezek már se közgyűlést, se választmányi ülést nem tartanak s utóbb mindenki elfelejti, hogy ilyen egylet is volt! Hogy azután az egyleti vagyon és egyéb dolgokkal mi történik, ki törődne azzal!

Ez az egyleti élet nálunk s kisebb-nagyobb változattal tán minden provinciális városban.

Ilyen gondolatok támadtak agyamban, midőn lomtáramban a sok csendes halállal kimúlt egylet alapszabályai között a „Pécs-baranyai Kertész-Egylet“ alapszabályai akadtak kezembe.

Rosz szokás nálam, hogy majd minden egyletnek tagjává leszek, így hát ennek az egyletnek is tributariusus vagyok már emberemlékezet óta.

Emlékszem jól, hogy gyerekkoromban ez az egylet bold. Darócy Zsigmond pápai praelatus, kitiűő gazda és nagy pomologus idejében nagy lendületet vett, gyönyörű kertészeti kiállítást rendezett a „Hattyú“-ban, szóval virágozott. Hanem a természetben is úgy van, hogy a virágzás után jön az ős, utána a tél; a mi kertész-egyletünkben is, azt hiszem, hogy az őszi idénybe jutottunk, mert hát már vagy 3—4 éve, vagy tán több is, se közgyűlés, se választmányi ülésnek híret se hallottam, sem a jól értesült helyi „Times“-okban nem olvastam semmit, mely életbenlétéről tanuskodnék. Van-e elnöke s tisztviselői s azok kik legyenek? Ki tudná azt megmondani?! Hát a befizetett tagdíjakkal mi történt és történik? Kinek van arra gondja?

Pedig azt hiszem, hogy ez az egyület nálunk, hol a phylloxera maholnap szőlőink nagy részét kipusztítja, mert a védekezés drága voltánál s bizonytalan sikerénél fogva nagyon kevesen fogják azt megfelelő módon alkalmazni, bizony aligha létjogosultsággal nem bír s arra tán szükség is volna!

Ez az egyesület volna hivatva a baranyamegyei gazdasági egylettel s a

szőlőegylettel karöltve irányt adni, hogy avval a tömérdék kipusztulandó szőlőhegyterületekkel, melyeket szántani nem lehet, vagy ha lehet is — mit tegyenek azok, kik a pusztító vész ellen védekezni nem képesek.

A legegyszerűbb és a legolcsóbb védekezési mód a szőlőt gyümölcstenyészéssel pótolni, de nem ám úgy gondolomformán, hanem észszerűen, t. i. azokat tenyészteni, ültetni, melyek az egyes hegyek talajának, fekvésének megfelelnek. Ezt kell a kertészeti egyesületnek tanulmány tárgyává tenni s erre nézve irányt adni; a tenyészendő gyümölcsfákat beszerezni biztos forrásból s azokból anyafákat nevelni és azokról szaporítani s a fajokat szigoruan megőrizni, népies felolvasásokat, értekezéseket tartani; a megfelelő gyümölcsfajok helyes tenyésztésének módjáról a közönséget fölvilágosítani, annyira, a mennyire lehet, lapok útján, vagy a felolvasások kinyomtatása és szétosztása által. És a mi a földolog, gyakorlatilag kell az egyletnek saját kertjében bemutatni, hogyan kell a gyümölcsfákat kezelni, nyezni s az egyes ily műveletekről az egyleti tagokat előre értesíteni, sőt egyenesen meghívni. gyümölcskiállítást rendezni stb., mert a jó példa vonz s a gyakorlat az igazi mester! Ha azután az egylet kertje kellefleg lesz gondozva (s a hernyók el nem pusztítják, mint 1889. és 1890. években) akkor lehet gyümölcskiállítást nemcsak rendezni, de abban becsülettel résztvenni tényleg is, nem úgy, mint 1888-ban a pécsi (világ) kiállítás alkalmával, midőn rossz nyelvek állítása szerint az egylet, hogy kellefleg repraesentálva legyen, a piacon is vásárolt gyümölcsöt s egyéb kerti terményt. (Ez persze nem igaz, de elég, ha a fáma ilyet fel mer tenni.)

Sokszor hallottam azt a panaszt, hogy hát hiába termeltünk mi gyümölcsöt, mert ha beült a termés, mi nem minden évben történik, nincs ki megvegye, nem tudjuk eladni. Lám pedig a pécsi kereskedelmi kamara tevékeny titkára, dr. Záray Károly ur egyik évi jelentésében ki van mutatva, hogy Pécsen egy éven át hater ez hordó alma lesz elárúsítva melyet részint Sopron, részint Stajerből hoznak ide az élelmes hienek.

Hát nem lehetne a kertész-egyletnek egy gyümölcs árúsító és az értékesítést közvetítő központi csarnokot létesíteni, vagy létesítésére hatni?

Hát nem vétek és nem halálos bűn-e azért a hetezer hordó szemét almáért (mert a javát nem ide hozzák ám) azt a tömérdek pénzt innen kivinni engedni? Sok mindentélét lehetne még felsorolni, mi a nevezett egylet hatáskörébe esnék, többi között befolyást gyakorolni azon hatóságokra, melyek az ily csekély dolgokkal nem akarnak törődni; melyek egy inok, vagy nem tudom hányad rangú állás betöltését sokkal fontosabbnak tartják, mint azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy annak a sok ezerre menő embernek, kik itt a városban, vagy a vidéken a szőlőtermésből vagy szőlőművelésből éltek: azután, ha a szőlő nagyon nagy része elpusztul, ki ad keresetet s mi fogja azt pótolni. Vagy azt gondolják, hogy a ki az erdei madarak és mezei lilomokról gondoskodik, az majd gondoskodik a szőlőművesekről is!

No, dehát elég ebből a csevegésből ennyi! Térjünk át az alapszabályokra. A ke-tész-egyleti alapszabályokban (14. §.) az áll, hogy a tisztviselők 3 évre választanak. Ma tehát, minthogy tudtommal több mint három éve közgyűlés sem volt, a tisztviselők, ha ilyenek vannak, mandatumuk lejárt volna, ha ugyan nem tévedek!

A 19. §. pedig azt mondja, hogy évenként kétszer: tavasszal és ősszel tartatik közgyűlés; végül az ügykezelési rendszabályok 19. §. a rendeli, hogy a pénztárnok az év végével rendes számadását a pénztár kezeléséről bemutatni tartozik!

Azt hiszem, hogy ezen rendelkezések azért vannak, hogy meg is tartásának s minden egyleti tagnak joga van azzal a kérdéssel fordulni az egylet élén álló igen tisztelt egyéniségekhez, hogy mi az oka a közgyűlések meg nem tartásának s annak a szörnyű mély hallgatásnak? Azután meg ahhoz is van tán köze, hogy a beszédett tagdíjak évenként hova fordítottak s az egyleti kert hogyan volt kezelve stb?

Ha az egylet nem szükséges, nem életképes, hát akkor osszlássák föl az alapszabályok értelmében; ha pedig szükséges, (miről erősen meg vagyok győződve) akkor feleljen meg hivatásának; azok pedig, a kik a dolgok élén állnak, vagy tegyék meg kötelességüket, vagy adják be a kulcsot, ha ahhoz sem kedvük, sem idejük nincsen!

Mindezek után a magam és több kertész-egyleti tag nevében azon szerény kéréssel fordulok az igen tisztelt irányadó férfiakhoz, hogy szíveleljék meg a fennebb előadottakat s az alapszabályok értelmében a tavaszi közgyűlést mielőbb előkészíteni és összehívni sziveskedjenek.

Y.
egyleti tag.

A tulajdon védelmére.

II.

Múlt számunkban megkezdtük a hazai széntermelők egy részének a bányatörvény tervezett javaslata ellen beadott feliratának közlését. A felirat 2-ik része a következő:

A földtulajdonosnak birtosított köszénjog ellen megindult agitatio támogatására egy nagy jelszóra hivatkozunk, mely minden hazai szívben viszhangozt, a hazai ipar felvirágozását emlegetik, melynek első és sok közténre van szüksége. El kell venni a földbirtokostól a köszénjogot a hazai ipar érdekében. E jelszó alatt foly az agitatio és e jelszó kétségteletlenül alkalmas arra, hogy a dolgok milyére nem tekintők figyelmét megragadja és azokat a földbirtokosok elleni táborba hajtsa. Szembe kell neznit tehát e jelszóval és megvizsgálni, minő atappal bír ez.

Mind-nekelőtt constatálni kell, hogy e harci kiáltás legkevésbé sem új. Hallható volt ez már az országbírói értekezlet tanácskozásnyában, hol ezen érvelés mellett küzdöttek a hazai jog visszaállítása ellen, melynek uralma — mint mondogatták — meg fogja bémenti a köszénbányászatot s a mely romba fogja dönteni a hazai ipart. Az országbírói értekezlet, mint tudjuk, nem hallgatót a vészkiáltásokra és visszaállította a magyar jog uralmát. És vajon mit tapasztaltunk a magyar jog uralma alatt? Igazolta-e ez az osztrák jog mellett küzdők baljósátait?

Felvilágosítást ezen kérdésekre a statistika adatai nyújtanak. Ez adatok szerint Magyarország köszéntermelése 1861-ben, tehát azon évben, a mely évig a köszén kutatása szabad volt, közel volt az 5 millió métermázsához. Az ezen évet követő időszakban a hazai ipar és gazdasági viszonyok miben sem változtak. Mégis a hazai bányajog visszaállítását követő évben a köszén termelés már is emelkedett és a következő években folytonosan tartott az emelkedés, a mit a következő táblázat igazol:

Mig 1861-ben a köszéntermelés	4,949,500 q volt
ez 1862-ben már	5,893,460 q-ra
1863-ban	6,054,840 q-ra
1864-ban	5,938,880 q-ra
1865-ben	6,223,320 q-ra
1866-ban	7,003,230 q-ra

1867-ben beállott az alkotmányos korszak és ezzel lényeges javulása a magyarországi közigazgatási viszonyoknak. És e lényeges javulás visszahatározkodik a köszén termelésében, a mely 1870-ben 11,552,990 métermázsára, 1883-ban 27,248,920 és 1889-ben 29,154,746 métermázsára szökött fel és az 1890. évről eddig rendelkezésre álló adatok szerint a 30 millió métermázsát jóval meg fogja haladni.

Tény tehát az, hogy Magyarország köszéntermelése az országbírói értekezlet behozatala óta megszorosodott s ha ama élénk mozgalomra vagyunk figyelemmel, mely újabb időben a közlekedési eszközök szaporodása következtében a köszén ipar terén mutatkozik: úgy az optimizmus szemrehányás-ké félelme nélkül állíthatni, hogy a köszéntermelés a legközelebbi jövőben igen jelentékenyen fog emelkedni s hogy képes lesz nemcsak az ország fogyasztási szükségleteit kielégíteni, hanem többet fog termelni, mint a mennyire legalább a legközelebbi években hazánkban szüksége lesz.

Enek igazolásul kivatkozunk arra, hogy az esztergom-füzüti vasut vonal megnyitásával Esztergom vidékéről évenként legalább három millió q. többtermelés várható, — hogy Borsod-megyében. Nógrádmegyében újabb meg újabb szénrétetek tártnak fel s vétesnek mivelés alá, — hogy a kassa-tornai helyi érdekű vasut mentén szintén új bányavállalatok létesültek, hogy tehát e téren a vállalkozási szellem pangásáról beszélni a viszonyok teljes félreismerése nélkül nem lehet.

És ha ezen szembeszökő tény ellen felhozatik, hogy mégis jelentékeny mennyiségű idegen köszén hozatik Magyarországra: ugye ellen ama statistikai tényre utalunk, hogy a behozott barnaköszén mennyisége ép oly nagy, mint a mennyi Magyarországból kivitetik, hogy tehát a magyar barnaköszén teljesen fedezi a hazai ipar szükségletét. Tény azonban az, hogy körülbelül öt millió métermázsára hozatik be Magyarországra, ennek oka azonban semmi összeköttetésben nem áll a létező hazai jogállapattal, hanem merőben más körülmények által idéztetik elő.

Magyarország fekete köszénrétgekben szegény. — egyes iparágak azonban, minő a légszesz, stb ipar, nem nélkülözhetik a fekete köszén, melyet azonfelül nagy mennyiségben házi fűtésre alkamaznak. Ha ehhez hozzávesszük, hogy egyes nagy vasuti vállalatok tarifái felette kedveznek a fekete köszén behozatalának és majdnem lehetetlennek teszik a hazai barnaköszénnek szállítását: akkor teljesen felfejtették a fekete köszén behozatalának okait s kimutattuk azt is, hogy e behozatal s a létező jog között semminemű kapcsolat sincs.

Az új s barátai azonban azon további szemrehányást teszik a létező jogállapotrak, hogy a monopolistikus tendenciának kedvez.

E szemrehányás is minden alapot nélkülöz. Magyarország egyes pontján, pl. Balgó-Tarján vidékén, három társaság versenyez egymással és több kisebb bányá áll a fogyasztók rendelkezésére és hazánk többi részében is pl. a borsodi vidékeken több társulat és bányá igyekszik, egymással versenyezve, a köszén szükségletet kielégíteni.

A hazai viszonyok nem igazolják tehát a szemrehányást, ámde a külföldön ép ott, hol a köszén kutatása szabad, számos példa akadnak, hol a szabadság jelszava alatt a legmesszebb menő monopolium ütötte fel uralmát.

Ennek igazolása végett hivatkozunk Sziléziára, melynek nagy terjedelmű gazdag szénbányáit négy-öt nagy tőkepénzes kerítette hatalma alá és gyakorló a széniparban a fogyasztók érdekeit veszélyeztető egyeduralmat.

És e jelenség oka kézen fekszik. Nálunk csak körültekintő és elegendő tőkével rendelkező iparos fog köszénbányászathoz, mert tudja, hogy csak bizonyos előfeltételek teljesítése után üzheti az ipart. Nálunk, hol a köszén a földtulajnosoktól meg kell váltani, lehetetlenség oly tőkepénzes csoport alakulása, a mely az összes köszénen hatalmába keritené.

Másként van ez a szabad kutatás mellett. Ott sokan csak spekulációból kérnek kutatási jogot, melyet, mielőtt azon tulajdhatnak azonnal készen eladni. Mások a kutatási jog elnyerése után befektetik csekély tőkéjüket; — ámde az első fuvaltat alatt összeroskadnak könnyen épített légyárak, az általa elfoglalt területek a nagy vállalkozók kezeibe esnek. Ezek így könnyű módon jutnak jelentékeny köszénrétetekhez és lesznek egész vidékek és országok köszénurai.

És vajon Erdély és Horvátország példái mutatják-e a köszéniparnak azt a nagy fellendülést, melyet a szabadság hangzóitól ennek tulajdoniának.

Alamunk e két részének ismerői előtt felesleges kiemelni, hogy itt a köszénbányászati a szabadság dacára távolról sem fejlődött oly arányban, mint nálunk, pedig ha a szabad kutatás rendszere volna azon eszköz, mely a földben rejlő közigazgatási kincsek feltárására vezet, akkor az érintett területeken virágzó köszéniparnak kellene létezni, holott a dolog ellenkezően áll, mert Horvát és Szlavonországek köszénipara a magyarországiával szemben igazán kezdetlegesnek mondható.

Az ipar érdekei és a verseny követelése nemcsak nem ellenzik tehát a létező jogállapot uralmát, hanem egyenesen megkívánják annak további fenntartását.

És ha még megemlítjük, hogy az iparilag kiváló fokon álló Szászország a mai hazai állapotnak teljesen megfelelő szabványok uralma alatt fejlesztette köszén- és egyéb iparát a mai jelentőségre és ha még felemlítjük Angliának már ismertettet példáját: akkor bátran mondhatjuk, hogy azok, a kik e jelszavak alatt küzdnek, helyteien sőt az országra nézve káros zászló alatt folytatják hazai jogunk elleni küzdelmeiket.

Ipar és kereskedelem csak ott virágozhatik, a hol biztos a jogalap. A jogalap pedig csak ott szilárd, a hol a tulajdon iránti tisztelet áthatja a törvényhozás tényezőit.

1861 óta meg van bányajogunkban a folytonosság és a füstölgő kémények évenként szaporodó száma tanuskodik a tőke bizalmáról, a vállalkozási kedv emelkedéséről.

Ha a folytonosság most megzavartatnék, sok a jogállapotban bizakodó fogja bizalmát megkeserülni.

És az elkeveredés reakciót fog szülni, mert azon államban, mely minden ok nélkül forgat létező jogrendet, le fog lóhadni a vállalkozási kedv, mert hol a garancia, hogy néhány év múlva nem fog-e a törvényhozás visszatérni a jónak bizonyult régi jogrendszerhez, melyet ma annyira ok nélkül feloldozni készül? És hol támadjon ily viszonyok közt a bizalom, hol verjen gyökereit a vállalkozási kedv?

Igazoltuk így azt is, hogy a magyar jog, mindig a földbirtok tartozéka gyanánt respectálta a községet.

Igazoltuk, hogy nagy fellendülést vett a hazai jog uralma alatt a község termelése.

Kimutattuk, hogy a községzabadság nem áll a hazai ipar érdekében és hogy hazánkban nem lehet községgyeplétesről beszélni.

Feltesleges, káros, sőt szerzett jogokba ütköző a tervezett intézkedés.

Igaz, hogy Erdély és Horvátország községjoga eltér az anyaországtól. Azonban azt is kimutattuk, hogy ez nem vala ezen országok részének előnyére. E miatt tehát nem kell a törvényt módosítani és ha a jogfolytonosság miatt e két országrészben meg is hagyatunk a törvény mostani rendszere, ez ép oly kevéssé bánthatná a magyar állam eszméjét, mint a mily kevéssé van érintve a porosz jogállam egyedsége az által, hogy egyes tartományokban a jog eltérő fejlődése miatt eltérők a községintézményre vonatkozó intézkedések.

Midőn minden, az állam és egyesek érteke azt kívánja, hogy az országbiroli értekezletnek a községjogra vonatkozó intézkedései továbbra is fentartassanak, akkor Excellenciáék bölcsesége bizonyára nem fog eltérő javasolni, mely reményben maradunk kiváló fűszertellett Nagyméltóságú Minister Ur alázatos szolgáit: Szontágh Pál a. k. Gróf Gyürky Abraham a. k., Gróf Chorinsky Lajos a. k., Báró Radvanszky Géza a. k., Szakáll Ferenc a. k., Szilárdy Ödön a. k., Lörcinczi Hoffmann Jakab a. k., Hüka László a. k., Hercz Zsigmond a. k., Báró Nyáry Jenő a. k., Chorin Ferenc a. k., Huszár László a. k., Baranyay István a. k., Szadovszky István a. k., Sréter Alfréd a. k.

A közigazgatási új szervezet.

—n. Gróf Szapary miniszterelnök s belügyminiszter most tette közzé a belügyminiszteriumban készülő közigazgatási reform kiterjedésének átvételét.

A nemzet, mely tudja, hogy a nemzeti állam megerősödése s a magyarság hegemóniájának biztosítása érdekében e reformnak be kellett következnie, — szinte türelmetlenül várta a községreform híreit. Az ellenzéki lapok által eddig hozott, nagybörzést költő hírekkel szemben itt a hiteles közlés, mely a készülő reform kiterjedését és alapvonalait foglalja magában.

A közigazgatási reform ki fog terjedni a községekre, a városokra s a megyékre. Mint legfőbb s nagybörzést e többi irányban is alapvető, először a megyei közigazgatás reformjáról szóló javaslat készült el s ezzel kapcsolatosan elkészült az árvay ügyek rendezéséről szóló törvényjavaslat is, míg a közigazgatási bíróságról szóló most van munkában s ez utóbbi is a képviselőház elő fog terjesztetni még az előbbi két-tőnek tárgyalás alá vétele előtt.

A megyei közigazgatás tervezett új szervezetének az az alapelve, hogy a közigazgatás állami feladat s a közigazgatás közegei ennél fogva államiak (s nem többé a közönség által választottak). A reform életbeléptekor az eddigi választott tisztviselők megtartják állomásaikat, de csak a választási határidőig; akkor az állomások kinevezés által fognak betölteni. (Hogy az eddigi tisztviselőkkel-e, az ezeknek hivatali idejémetől függ.)

De lesznek az új megyéknek választott tisztviselői ezután is, egyes feladatok teljesítésére, különösen a megyei önkormányzat utján létesített intézetek kezelésére. Erről tüzetesen fog a törvény intézkedni.

A megye élén ezután is a főispán áll; neki vannak alárendelve az alispán s a megye székhelyén működő egyéb főtisztviselők, ellenőrző működésüket s a törvények és szabályok helyes alkalmazását. A törvényben a főispán

felelőssége meg van állapítva s így az új főispán nemcsak dignitárius lesz, de felelős főhivataltok is. A törvény főisporja az egyes eseteket, melyekben ő dönt a kormány helyett, hogy az adminisztratív központi (belügyminiszteriumi) teendői egyszerűsítsenek. Közvetlenül alárendelt közegei: az alispán, a pénzügyigazgató, az árvaszéki elnök, a jogtanácsos (kinek állása a tiszt ügyészek fölé e törvény által kreditáltik), a tanfelügyelő (és az erdőfelügyelő).

A kinevezett alispán (a ki esetleg a főispán helyettese is), vezeti a megye közigazgatását s egyuttal azon szabályozó határozatokra nézve, melyekre más főlebbviteli hatóság nem tüzetelt ki, másodfokban határoz. Alája vannak rendelve: a községi jegyzők, állatorvos, főorvos, állampépítészeti hivatal és a szolgabírók.

A megyei pénztárak megszűntetnek s ezek teendőit az adóhivatalok veszik át. Míg a tisztviselői pragmatika külön törvény által szabályoztatni fog, a tisztviselői hivatalos jogviszonyait s felelősségét e megyei törvény néhány legfontosabb intézkedéssel szabályozza.

Lényeges fővonásokban ebből áll a megyeigazgatás új állami szervezete.

A közigazgatás a megyékben tehát állami lesz, de azért a megyék önkormányzati hatásköre főtartatik, a kormány fölügyelete alatt; a megye országos ügyekkel foglalkozhatik, megmarad az egymásközti levelezési jog, a kérvényezési jog, a törvényesen meg nem szavazott adók behajtása, s a meg nem ajánlott újoncok kiállítására elleni tiltakozási jog, a szabályrendelet-alkotási jog, a játékonysági, közművelődési, közigazgatási ügyekben pótdó-kielvetési jog, továbbá teljes ellenőrzési jog a közigazgatás menetére, a hatósági közegek működésére, valamint befolyása leendő a megyelmi vizsgálat ellenőrzésére is.

E jogokat a megye ezután is a közgyűlés által gyakorolja; a megyei bizottság összealkotási módja, tagjainak száma s a választási eljárás megmarad, valamint a közigazgatási bizottság is, melyben azonban a választott tagok száma 10-ről 12-re emeltetik. (Tehát a megye független közönségének befolyása itt érdeki védelemben erősítettik). E bizottság kebelből fog alakulni egyik formája közigazgatási bíróságnak, mely a készülő törvényjavaslat szerint a megyei közönség érdekei s a nemzeti személyek eljárása között pártatlan ítélő lesz.

Háromezer négyyszög kilométer meghaladó nagyobb területű megyékben, hol a vátolesd külön vidékek közt különböző érdekek merülhetnek föl: a helyi közigazgatási, közművelődési és játékonysági ügyek ellátására járási tanácsosok alakíthatók a megyei közgyűlés által választott 8—12 taggal, kinek fele viriústa; ehnők a főszolgabírók. E járási tanácsok fölügyeleteit gyakorolnak a járásbeli közegek működésére, költségvetésére, számadására s működésükről a megyei közgyűlésnek rendes jelentést tesznek.

Ez a Szapary által tervezett s jeles munkatársai: Szalavszky s Bezerédy által kidolgozott új szervezet lényege. A tisztviselői választásának joga megszűnik ugyan általa, de a megye közönségének önkormányzati élete teljes egészében fenmarad, sőt megismosodik s új szerveket nyer, az adminisztráció biztossága, rendes működése, becsületessége biztosított az új törvény által. S ez a fődolog, melynek megvalósulásáért könnyen feladhatjuk a választás jogát, mely igen szép ősi jog ugyan, de általa sok visszaélés történhetik és történt is eddig a megye közigazgatásának s közönségének kárára s a magyar nemzet hegemóniája ellen áskálódó üzelmek lehetővé tételére.

† SIMOR JÁNOS.

Lapunk zártakor vesszük a gyászshirt, hogy Simor János Magyarország hercegeprimása meghalt. Az agy főpap működésének méltóságát, mi nem e szük tette való, főtartva magunknak, mi most csak osztozunk egyházunk gyászában és a bitoros főpap lelki küödért egy fohászt bocsátunk az Egék Úrához, ki őt magához vette. Nyugodjék békében.

HIREK.

Városi bizottsági tag választás. Vasárnap, f. hó 18-án ejtették meg városunkban az elhalálozások következtében megüresedett városi képviselő testület bizottsági tagsági helyekre a választás. Megválasztott a III. kerületben 192 szavazatot kaptak 175 szóval dr. Kelemen Mihály nyugalmazott honvéd főorvos. A többi szavazatok megosztottak dr. Peris Armin főorvos (12), Böhm C. F. (1) dr. Záray Károly (1) dr. Kossuth János Ignó (1) és Hartl Ferenc (2) között. A II-ik kerületben sokkal mozgalmasabb volt a választás, lehet mondani az utolsó percben lépven föl az ellenjelöltek. Beadott 236 szavazatot, ebből esett Hartl Ferenc 148, dr. Záray Károly 93, dr. Krausz János Miklósa 88, dr. Loewy Lipótra 68, Németh József 54 és így megválasztott Hartl Ferenc iparos és dr. Záray Károly delmoi és iparkamarai titkár.

Hymen. Dr. Rüll János, móhácsi orvos eljegyezte Sey Lajos, Baranyavármegye főjegyzőjének leányát: Szilvia k. a.-t.

A Vörös Kereszt Egylet pécsvárosi fiókja részben a Felsőcs király és királyné legmagasabb nevével viselő városi szegényház alapja, részben pedig a főkegyeleti pénztár javára f. évi f. évi február hó 4-én a „Hattyu-terem“-ben a cs. és kir. 52. gy. e. zenekarának közreműködésével a városi bál t. rend. Kezde 8 órakor. Paholy 8 ft. belépti jegy 1 ft. Jegyek a bál napján esti 7 óráig Valentin K. Fia ur zeneműkereskedésében, azontul pedig a „Hattyu-terem“ pénztári helyiségében kaphatók. A játékonny célra teendő kegyes adományok és felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

A pécsi nemzeti kaszinó-bál rendezősege a következőleg alakult meg: Dr. Argay Béla, dr. Arony Rókus, dr. Bodó Aladár, dr. Fajervary Imre báró, Feller Mihály, Frater Pál, Jeszensky Lajos, dr. Kaufner Mór, dr. Kaufner Jenő, Koszta Kamil, dr. Kosztis Akos, dr. Lammer Károly, Munczart Géza, dr. Müller János, dr. Nick Alajos, Ország Lajos, Percei Béla, dr. Kasza Sándor, dr. Seeb Károly, Rapun Aladár, Rasovszky Juhán, Reeh György, dr. Reeh Dezsd, Rónaky Kálmán, dr. Zöld Sándor, Zsolnay Miklós. Az idei farsangban a kaszinó bálja lesz az egyedüli „nagy“ bál, mely iránt már most is a legnagyobb érdeklődés mutatkozik, úgy, hogy annak hagyományos fénye Kálmán Jenő igazgató buzdózkodására nemcsak hogy csökkenni nem, de emelkedni fog. A bál f. hó 31-én fog megtartatni és annak a rendezői lakoma nem a legutolsó nevezetességét fogja képezni.

Uj nemet tolmács. A pécsi kir. törvényszék német tolmácsává Kényes el Mór ügyvéd, lapunk munkatárs nevezetett ki, kitől csak nem rég közöltünk lapunkban egy jeles nyelvet-tudományi cikksorozat, és kinek új állásához, melyet valóban megérdemelt, a legszívesebben gratulálunk.

Fölfiggészte. Jilly Alajos városi gazdasági tanácsnok fegyelmi ügyében oly súlyosított körülmények merültek föl, hogy a főispán felelőssége tudatában indítatta érezte magát Jilly Alajos tanácsnokot hivatalától fölfiggészteni. Mily eredményt fog a fegyelmi vizsgálat kideríteni, azt természetesen most még nem tudhatjuk, de reméljük, hogy nem sokára tisztáztatni fog a fölfiggészett tanácsnok helyzece, mely ma sem nem kelemes, sem nem biztató. A fölfiggészett tanácsnok teendőinek végzésére Herberth János tiszteletbeli tanácsnok helyettesített, kinek erőse, becsületese, a város érdekeiért buzdózkodás ismeretes; amely helyettesítéshez egy a főispánnak, mint a városnak csak szerezését kívánhatunk.

A népszámlálás végszáma városunkban immár ismeretes. Van pedig Pécsen 16225 férfi és 17531 nő. Összesen 33756 lakos a katonaság nélkül. 1880-ban volt a népesség száma 28072 és így a szaporulat 0054, vagyis 17 1/2%. A nemzetiségi, származási és egyéb adatok földrajzának befejezése s nyilvántartó hivatalban legközelebb várható.

Népbarátok. A mozgó uradalom birto-
kosai: Turonyi Bidermann Ottó és Rezső az
óriási havazás alkalmával a megakadt posta-
közlekedés helyreállítására és hogy az amtygi
is szegény nép munkát kapjon. O d e r s z k y
Lajos szék-miklósi kiváló szakintéző gazda-
tisznok előterjesztése folytán elrendelték, hogy
Szigetvártól Sz.-Lászlóig a megyeleg kezelt
utat az ő saját költségekre a hófúvásoktól
megszabadítsák. Tekintve a hosszú területen hó-
ekével végzett nagy és szabatos munkát, továbbá
azon sok költséget, melytől a rendelet segítségével
a községek megkíméltek, — csak a leg-
döntőbb hállára kötelezték az érdekeltek
lakosait az áldozatkész földbirtokos urak. Sok
ily jótékony urakat a hazának!

Engedékeny községek. Kissé kényes az
ügy de szerellett tanuságos és így nincs ok
elhalgatni; ellenkezőleg: több tekintetből kívá-
natos hogy közöltessék. A megye egy tekin-
télyesebb jegyzőjéről van szó, a somberekiről,
kinek pontossága, ügyszeretete általánosan el-
ismertetett és akinek csak egy hibája találtatik,
az, hogy — a Baranyában, de talán máshol is,
országserzte divott szokásnak hódolva, körjegy-
zősége községeitől illetéktelen napidíjakat szedett.
Ez így a legkülönbözőbb formokon át a helyg-
yminiszterhez került s ez az illetéktelen napidíjak
(1844 frt) visszatérítését rendelte el. Mielőtt a
helygymnister el határozata leérkezett volna, a
körjegyzőség községei — 2 kivétellel — le-
mondtak az illetéktelen napidíjak visszakövetel-
éséről, S z i l y László alispán azonban a kör-
jegyzőn behajította azt és most, hogy a minis-
ter határozata leérkezett és az ügy szabályszerű
elintézését kívánta, megkérdendők tartotta a
községeket, hogy most, midőn tudják, hogy
körjegyzőjük az illetéktelen beszédet összeget
visszatéríteni tartozik, megmaradnak-e a mellett
hogy azt körjegyzőjüknek elengedik? Ugyanezért
e tárgyban elrendelte az illető községek meg-
szavaztatását, hogy ezek szavazatával az ügyet
fölszerve a közgyűlés elé terjeszthesse. Az al-
ispán e rendeletét azonban a körjegyző meg-
felelebbezte, természetesen minden jogi alap nélkül,
miután az alispáni rendelet semmiféle viszony-
ban nincs a sombereki körjegyző vitás ügyével,
vonatkozván az egy közgyűlés elé terjesztendő
tárgy kelle fölszervezésére, minek minden körü-
lmények között meg kell történnie, miután oly
engedelményt, melyről itt szó van, a községek
csak a közgyűlés belezgyűléseivel tehetnek, ha
ugyan a megye közgyűlése ilyesembe valaha
beleegyezést adna, amiben erősen kételkedünk.
A közigazgatási bizottság a felelebbezt elutasítá
és helyeslé a alispán föltorgását, mely elismerjük,
hogy szigorú, de — correct és megvívó a köz-
ségek érdekét maguk a községek ellenében, ami
első sorban az alispán kötelessége.

Fegyelmi vizsgálat egy tanító ellen. A
villányi tanító testület és a plebános, mint
iskolászéki elnök évek óta nem a legjobb lábon
létek egymással, amint arról az időközben külön-
böző hírlapokban megjelent közlemények nem
egy kellemetlen bizonyosságot szolgáltatottak. E
sajnos vizsály ismételt tárgyalatott már a
megyei közigazgatási bizottsági ülésben is, mely
az ügyet áttette a tanfelügyelőséghez, szabály-
szerű és végérvényes elintézés végett. A tan-
felügyelőség úgy oldotta meg a dolgot, (bizo-
nyára látva, hogy mindkét részről követeltet
el hiba) hogy átirat a villányi iskolászéki elnök-
kéhez, főhíva őt ily minőségben főálló kötele-
ségei teljesítésére és hasonló szellemben átirat
együttal a villányi testülethez is főhíva a tanító-
kat, hogy hivatalosukhoz nem illő cselekedetektől
tartózkodjanak. Ezt a főhívást Scheidl
Miklós tanító zokon vette és a tanfelügyelőhöz
visszírta, kijelentve, hogy a meg nem érdemelt
dörgést nem fogadhatja el. A megyei közigaz-
gatási bizottság keddi ülésében tárgyalta az
ügyet és Scheidl Miklós tényében feleltés ható-
sága rendelkezési ellen való ellenszolgálat
látva, a fegyelmi vizsgálat elrendelését ki-
mondotta.

Kévs a csendőr. A megyei közigazgatási
bizottság, tekintve véve, hogy megyénk területén
a csendőrség száma felette kévs, a mi a
közbiztonságra nagyon hátrányos lehet, elhatá-

rozta, hogy a csendőrségk szaporítása céljából
fölr a kormányhoz, csendőrdílmást kérve Villányra,
Batina. Szászvárra. Remény van, hogy e 3
állomás közül a kormány egyet engedélyez és
ez is nagy haladás lesz a mai viszonyokhoz képest.

Alarcoc-bál. A pécsi magán torna társulat
f. évi február 1-én a Scholtz-féle sörcsarnok
helyiségeiben a katonazenekar közreműködése
mellett zártkörű jelmélet-táncvígva ut rendez.
Kezdete este 8 órakor. 11 órakor: művészi
mutatványok, plasztikai élet-csoportozatok és
pyramisok szabadon álló létrákon. Belépti-díj
személyenként 80 kr. Belépti-jegyek a meghívó
előmutatása mellett előre válthatók Till István
fodrász úrnál; Tordy János hangszerész úrnál a
fötcéban; a tornacsarnokban és az egyleti tag
uraknál.

A népszámlálás Mohácsosn a következő
adatokat szolgáltatta: lakoház 2975; lakosok
száma 14.468; ezek közül 11.100 r. k., 1 gör.
kath, 783 görög keleti, 1495 reformatus, 108
lutheranus, 883 izraelita. 3 nazarus és 1 uni-
tarius; 1880-ban a lakosok száma volt 12407
és így a szaporulat 2061, vagyis 16%. Meg-
említjük, hogy a katolikusok 1802-vel, a g.
keletiek 126-tal, az izraeliták 133-mal szapo-
rodtak, a reformatusok ellenben 166-tal keves-
bedtek.

Legyező-kiállítás. A helygyilgót bizo-
nyára érdekléni fogja az a hír, hogy a budapesti
múbarátok köre a jövő hóban legyező-kiállítást
rendez. Az ügy élén gróf D e s s e w f l y
Aurel né áll, mint elnök és mint titkár dr. K.
L i p p i c h Elek. Ez a kiállítás a fényűző és
a művészi ízlés igen becses termékeit fogja
felölelni, lévén a legyező oly tárgy, melyet a
gyöngyöb nem mindig előszeretettel használt és
amely, épen az ő használatát következtében a
művészetek is hálás feladatott nyujtja, külö-
nösen mióta nemcsak a drága legyező foglalatok
jöttek divatba, hanem a legyező lapok kifestése
is. Ezenkívül az egyes korok ízlését is híven
föltünteti a legyezők, melyek e szerint érdekes
tanulmányokra is nyujtanak alkalmat és már e
szempontból is hasznosnak tűnik föl a kiállítás,
mely február közepén, gróf Károlyi Ala-
jossé budapesti palotájában fog megtartatni.
Kiállítható bármily régből, vagy újabb keletű s
a mellett művészileg becses legyező. A kiállítá-
sra szánt legyezők a községeik beküldendők,
miért is a jelentkezni akarok, kiv a kiállításon
részt véve, annak sikerét emelni szeretkeznék,
fölkérte nek, hogy e célból szerkesztőségünkben
jelentkezni sziveskedjenek. Megyek és városunk
úr családjai közül bizonyára nem egynek bir-
tokában vannak oly legyezők, melyek e kiállítá-
sának díszére szolgáltatnának és a pécsi csoportot
jelentékenyenne tennék. Hiszünk is, hogy nagyobb
számu bejelenések fognak nálunk történni,
melyeknek elfogadására lapunk szerkesztője föl-
kérte. A tárgyalást teljes kezeség vállalattik:
a legyezők minden sérüléstől óvatni fognak és
együttal tűze-zély ellen biztosítanak, az átvétel
pedig nyugtatattik, szóval: a legyező-birtokosok
lehetőleg teljes megnyugtatóst nyenek. A ki-
állításra jelentkezők lapunk szerkesztőségében
(Lyceumi nyomda épület, az udvarban jobbra)
fogják a szükséges bejelentési lapokat megkapni.

Halóhírek. H a f f n e r Fülöp meghalt
f. hó 16-án, életének 74 ik évében. — P o l o y
i c s Péter meghalt f. hó 18-án, életének 16 ik
évében. — E i s e n h u t Mariska meghalt f. hó
21-én életének 18-ik évében. — K r a s z n a y
Juliska. dr. Krasznay Miklós ügyvéd kis leánya
meghalt f. hó 22-én életének 2. évében. — P e r z e l
el Kálmán helyettes pénzügyigazgató neje
szül. Turek Mária meghalt f. január hó 21-én
életének 40-ik évében. Béke hamvakra!

Féltetes megállóhely. A M. kir. állam-
vasutaknak a budapest pécsi vasút üzletének
vitelére kirendelt osztálya a következő hirdet-
ményt bocsátotta ki: Ezennel közhírré tesszük,
miserint Abaliget és Bükksöd állomásaink
között fekvő 110. számú Örnáz feltétele megálló-
helyül berendeztetvén H e t v e h e l y elnevezé-
ssel f. évi január 20-ával fog a nyilvános
forgalomnak átadati. Ezen feltétele megállóhely
kizárólag utasok fel és leszállására, valamint
utópdygás fel és leadására szortkozunk. A
utazó községnek kériük, miszerint fel- és leszáll-

lás esetén ebbeli szándékát, a megállóhely
kezelőjével, illetve a vonat kalauzával idejében
közölje. Személyek és podgyás szállítás után-
fizetés mellett történik. Budapest, 1891. január
hó. A kirendelt osztály.

A herceg-szöllősi casino f. hó 19-én,
könyvtára javára műkedvelő szini előadás és
táncmulatság rendezett. Vidékünkön, írja hiva-
leznök, mindenki feszült érdeklődéssel várta a
szokatlan rendezésű mulatságot. Voltak, kik
előre mosolyogtak a kudarcot, melyet a mű-
kedvelők járátlanáguk által aratni fognak,
annyival inkább, mert a zenészek miatt csupán
öt próbát tarthattak, Azonban elismerés a közre-
működőknek, oly meglepőleg játszóttak hogy
minden jelenlévő elismerését kinyerték és a díszes
közönségnek egy feledhetlen jó estét szereztek.
Előadták Tóth Kálmán 3 felv. vigjátékát; Nők
az alkotmányban. Szereplők voltak: Baánffy
Bálint-Benkő Antal ur. Krisztina, neje Benkő
Katalin asszony Ilka, leányuk Kulesár Irén k. a.
Beresey Vilmos Vicze Victor ur. Cselei h. tokos
Halmai Győző ur. Cseleiné Purmann Gizella
asszony. Pítvarosyné Mátykó Erzsike k. a.
Borbos korcsmáros Németh Dezső ur. Kántor
Nagy Lajos ur. János házi buszár Buchwald
Herman ur. Szelei Paskusz Zsigmond ur. Báró
Szlankamenyi Buchwald Simon ur. Ezek
voltak azok, kik lelkes odaadással egy a nagy
közönség tetszését, mint casinókön könyvtára
jövőjét megalapították, a mennyiben a tetemes
költségek leszámlása után is 75 frt tiszta jöve-
dellemmel számoltak el. Ezen szép jóváadón
fényesen igazolja az érdeklődést és megeléged-
ését, hogy nyilvánosan is fejezzük ki hálás közönsé-
günknek a közreműködő hölgyeknek és úrnak.
Bizony, minden jelenlévő egyhangu véleménye
szerint előadásuk oly összehangzó volt, hogy az
bármely nagy város színpadán is megállta volna
helyét. Ha az olvasó közönség túrelmével vissza-
látni nem akarnek, érdemes volna minden egyes
szereplő lelkesültségét és szerepének jó felgőcsit
különkülön kiemelve megdicserüni, de azt hiszem,
nem veszik rossz néven, ha a nagyközönség ne-
vében azt mondom, hogy mindnyájan a jelen
voltak közölsmerését fogadják műkedvelők jut-
tánál. Azonban nem mulasztatom el, különben
elismerésünket nyilvánítani fölszól, Kulesár
Sándor urnak mint a casino előlétnök, Benkő
Antal urnak és nejének, kiknek munkáját nem
ismerő buzgalom szerző az élvezetes estét oly
sokaknak. — Tévénny fíradásuk jutalmá-
ban azon közörszeret, mely környékünkön övedzi
üket. A casino testület is jegyzőkönyvvel
nyilvánítá egy nekik, mint a többi közreműkö-
dőknek mély köszönetét, szives működő-féket. —
A szini előadás után következett a táncmulatság,
ekkor lát-zott meg ám igazán, hogy kik is
mennyien voltak együtt. Az első négyest az az
alkalomra újonnan alakított teremben 30 pár
járta. Majdnem az egész környék műveit rész-
re jelen volt. A herceg-szöllősi műveit közönség-
nyilvánít jelen voltak: Belye, Kopács, Daróc,
Laskó, Karanes, Albert és Sauskafai, Kisfalud,
Keő, sepe, Csuzs, Kisközseg, Zombor, Eszék,
Bán, Szarvas széppel. A lőj tolettek leírását
elhalgony, de mégis hölgyeink dicseretére legyen
mondva, mindnyájan egyszerű, de nagyon csinos
öltözék által tették magukat még kedvesebbékk.
Őn, bizony sokan tanulhattak, hogy nem a cifra
és költséges ruházat teszi kedélyessé és vonzóvá
a mulatságot, hanem az ügyesen összeháztatott
egyszerűség. Kívánjuk, hogy jövőre is így lés-
ak azon sok kedves hölgyet, kikben most gyönyör-
ködünk. — A könyvtár megalapításának nem-
es közből a rendezés díjain fölül adományoztak:
Torkos Agoston 5 frt. Edelmayr Janos 2 frt,
Philip Ferenc 2 frt. Bikszeghy István 1 frt,
Rechtenberger Arthur 1 frt, Purmann Ferenc 1 frt,
Kontra János 1 frt, Sebestyén Adám 1 frt,
Schreier Ernő 1 frt, Paskusz Zsigmond 1 frt,
Buchwald Simon 1 frt, Buchwald Herman 1 frt.
Mindannyian fogadják a casino házas köszönetét.
Hiszünk, hogy környékünkön ezen szép és ke-
délyes mulatság nem első és utolsó volt, hanem
a kellemes emlékek utoljog ősszehozenünk.

A mohácsi kasinó-egyesület elsőlévő a
f. hó 4-én tartott közgyűlésen ismételt (immár
13-szor) N é m e t Lipót választatott meg. Al-
előnk Frommer Miksa, igazgató dr. Rall Béla,

jegyzők dr Réder Károly és Andrits Tivadar, pénztáros Herr Miklós, könyvtárosok: Deutch Kornél és Sereghy László, ügyész Varga Alajos.

A „Pécsi Dalárda” keddén, azaz 1891. évi január hó 27. dikén a „Hattyu” termeiben tánc-csal egybekötött dalestélyt rendez. Műsor: 1. Nyitány, „A négy emberi kor” zenekar Lachner. 2. Bórdal, férfiak Rieger György. 5. Éji dal, férfiak, tenor solóval Meuzger J. C. 4. Leány a kultvárosból, zenekar Müller. 5. Rabbazánk fia, férfiak Lányi Ernő. 6. Olajág, férfiak Poldini Ede. Az estélyen a cs. és kir. 52. sz. gyalogezred zenekara játszik. Az ételekről és italokról Szatler N. Jónéví vendéglős gondoskodik. Kezdeté 8 órakor. Ezen estélyen csak egyesületi tagok vehetnek részt, miért is azok, kik az egyesületbe lépni akarnak, jelentkezhetnek a választmányánál.

A paksi vasút. A Szenicey Ödön és társai által tervezett paks-székesfehérvári vasút segélyezését Fehér vármegye múlt évi december 29-ikén tartott közgyűlésén eljuttatták és elhatározták, hogy teljes erővel támogatandják a bioske-székesfehérvár-sárbogárdi vasutat, melyet Zichy Jenő gróf, Veszter Imre és Bakos Gábor terveznek, melyre Tolnavármegye a megye területén átvontuló részre kilométerenként 3000 forint szavazott meg.

Vegyes hírek. Dobrovsky Mariska meghalt Udzon 10-dik évében. — Marian Miklós volt szécsárdi aljbíró, jelenleg szabadkai törvényszéki bíró eljegyezte Nikolic Ulászló ministeri osz tálytanácsos és nagybirtokos leányát: Anicát. — Flóra János sádi vasúti hivatalnok eljegyezte Kelemen Kálmán megyei hivatalnok leányát, Flórát Szegzárdon. — Die n s t e n b e r g e r Janos posta és táviránygákorok Mofácsos ugyanoda posta és táviratdátisztító neveztetett ki. — V i n k o v i c h Antal gyöngyos melléki jegyző meghalt 59-ik évében. — S c h a f f e r Izidor ferencendi szerzetes meghalt Nagykanizsán 80-ik évében.

Árjegyzék.

Hivatalosan feljegyezettek Pécs szab. királyi város 1891. évi január hó 17-én tartott heti vásárán.

Buza	100 sz	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
	szavaszi	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
	új	7	frt	50	kr.	7	frt	40	kr.
Ketszeres	100 sz	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
	új	6	frt	90	kr.	6	frt	75	kr.
Rozs	100 sz	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
	új	6	frt	70	kr.	6	frt	60	kr.
Árpa	100 sz	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
	szavaszi	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
	új	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Zab	100 sz	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
	szavaszi	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
	új	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Bükköny	100 sz	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Ropzta	100 sz	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Kukorica	100 sz	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.
Szén	100 sz	6	frt	30	kr.	6	frt	20	kr.
Szalma	100 sz	2	frt	40	kr.	2	frt	—	kr.
	100 sz	1	frt	80	kr.	1	frt	60	kr.

Szerkesztő üzenete.

P. Zs. Mindenkor szivesen látjuk és köszönettel vesszük becses tudósításait.

L. G. Ne vegye rossz néven, kérjük, de ki kell mondanunk, hogy önnek még csak halvány fogalma sincs a versírásról. Igazán kár az elvesztegetett tintáért, papírárt és — a mi drága időnkért.

Felelős szerkesztő s lap-ajánló
FEILER MIHÁLY.

NYILT-TÉR*)

A hazai ásványvizek legjobb-
jai között foglal helyet a

Vera-forrás.

Az orvosok által melegen
ajánlva.

Kapható minden fűszerke-
reskedésben és vendéglőkben.

*) E rovat alatt közölttekéi nem vállal felelő-
ségei a szerk.

H I R D E T E S E K.

Báli selyemszöveteket 60 krtól 6 frt 35 krig méterenként (körülbeül 300 külön-
böző mintában és színben) szállít darabonként és egész ruhákban porto és vámmentesen Henneberg G. cs. és kir. udvari szállító Zürichben Minták postafordultával. Levelekre Schweizba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Eladó csillárok!

Alig használt, diszes

gáz-csillárok

egy, két, három, négy és
ötkaruak a legjutányosabb
áron eladók

SCHAFFER I. BÉLA

központi kávéházában. 3872

LYCEUMI NYOMDA (FEILER M.)

PÉCSETT.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy nyomdám egy legtokéletesebb szerkezetű **új gyorsajtóval** és a legválasztékosabb betűtájjakkal **ujjonan fölszereltetett.**

E fölszerelés következtében azon helyzetben vagyok, hogy mindennemű nyomdai munkákat, még a legkényesebb izlést is kielégítő **diszes betűkkel**, tiszta, hibátlan nyomással, gyorsan állíthatók elő.

A nyomdával kapcsolatban **ujjonan berendezett könyvkötészetem** termékei izlésre, tartósságra nézve mi kívánni valót sem hagynak fenn.

Legfinomabb minőségű **irc lai, levél- és okmánypapírok** a legolcsóbb árakon kaphatók nálam, ezen kívül teljes felszerelésű **nyomatványtáram** van papok, ügyvédek és jegyzők részére.

A n. é. közönség becses megrendeléseit tiszteltemei kéni

Feiler Mihály,

lyceumi nyomdabérlő

3 frt 50

Egy pontosan járó állany ébresztő óra **3 évi**
jótállással.

Postán bérmentve küldve

3 frt 80.

SCHÖNWALD IMRE PÉCSETT KIRÁLY-UTCZA „HATYU”-ÉPÜLET.

Eladó ház.

Szép **sarokház**, két lakásra beosztva, kerttel, közel a sétátérhez, előnyös áron eladó.

— Bővebbet a kiadóhivatalban. —

A korona-épületben
2 boltot, a vendéglőt, 2 külön istállót és raktárt kiadom.

ifj. RÉZBÁNYAY JÁNOS.
333

Kitüntetés a világiállításokon: London 1862. Paris 1867, Bécs 1873. Paris 1878-ban

Zongorák részletfizetésre
Bécsben és a vidéken Concert, salon és színgongorák, valamint pianók a jól ismert Gottfried Cramer, Wilh. Mayer bécsi kiváló cég gyárából 380, 400 f. 500, 500, 600, 650 forint. Más czégek zongorái 250 forintól 350 forintig. Pianó 380 forintól 600 forintig.

Thierfelder A. zongora-raktára és kőcsiszoló intézete Bécs VII., Burg 71

Új-féska klosot és nyílt árnyékszékék részére.

Légmentes-hygienikus

záró-födél

(Siemang-Guttman szabadalma)

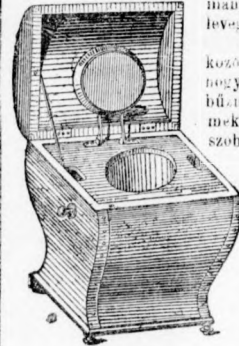
Minden államban szabadalommal ellátva.

Pod de chambre,

Klosotek, nyílt árnyékszék, éjjeli edények, szoba-klosotok számára. Szállodákban, kórházakban, fürdőintézetekben, vasutaknál és számos magánosoknál kipróbálva. Minden ily légmentes záró födéllel ellátott edény teljesen szagtalan s abból semmilyen, az egészségnek ártalmas gázok el nem tavozhatnak.

Ngs dr. Korányi kir. tan. egyetemi tanár ur szerint a Siemang Guttman-féle hygienus záró födél egy oly találmány, mely a levegő tisztántartására haló-, gyermek- és betegszobákban alkalmas.

Ngs dr. Fodor József egyetemi tanár ur a zárófödélre vonatkozólag a következőket írja: Ez a készülék igen előszerű szerű a célra, hogy éjjeli edényeknek, árnyékszék-knek nyílását jól elzárva, onnan a bűznek kiáramlását megakadályozza. Emellett nagyon ajánlatos gyermekszobákban, nőtársobákban a levegő tisztántartására az éjjeli edényekben, szobai árnyékszék-kből kellemetlen és egészségtelen tüznek elhárítására.

Szoba-klosot.

Dr. Wiederhofer es. és kir. udvari tanácsos egyet-mi tanár ur Bécsben a szab. Siemang Guttman-féle zárófödélre kiadó egészségügyi találmányának nyitvánitja, melynek egy használatában sem szabad hányozni, melyben az egészség ápolására tekintettel vannak.

Az egyedüli gyártási jogot bírja: ZELLERIN MÁTYÁS
es. és kir. udv. szállító

Budapestben, nagydífa-utca 14. sz. alatt. Képes árjegyzékek bérmentve küldetnek. Elárulitók keresztetnek.

Szoba-klosot védőár alakban.

NEUSTEIN-FELE SZUKFOZÓ SZT. ERZSEBET VERGYSZÍTÓ LAEDACSKOK.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen laedacskokat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól s a legnagyobb eredménnyel használatnak az aitesi szervek betegségei, könnyen hashajtók és vértisztítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb **székrekedéseket** a legtöbbet betegségeknél e biztos forrástól olvasni és cukrozott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen laedacskok dr. Pflha udvari tanácsostól igen megfizető bizonyítvánnyal lettek kitüntetve.

Egy 15 laedacskot tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger (8 doboz 120 laedacsk.) ára csak 1 rs. 2. k.

Óvás! Minden doboz, a melyen a cég: gyógyszerár „zum heiligen Leopold“ nem áll és hátsó oldalán védjegyüket nem bírja, hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatik. Igazán kell figyelni, hogy ne rossz s nem csak annak eredményi fel nem mutatható, de ópenéggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-féle Erzsébet laedacskokat kell kérni és ezek a boltokban és használati usztatásán az itt látható aláírásal vannak ellátva.

Hauptniederlage in Wien: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Ph. Neustein in der Stadt. Ecke der Planken und Spiegelgasse. — Hauptniederlage in Fünfkirchen: Apotheke I. Sipöcz, L. Zsig, und bei der Barmherzigen. in B.-Sellye: Apotheke F. Ujira. 3210

Értesítés.

Tisztelettel tudomására hozzuk a n. t. közönségnek, hogy az „**OSZTRÁK PHÓNIX**“ biztoító társulat Pées és környékbeli főgynökségét **özvegy Reeh Vilmosné cégre** (Ferenzielek-utca 4. sz.) ruháztuk át, a hol tűz-, jég-, élet- és baleset elleni biztosítások a legjutányosabb feltételek mellett elfogadhatnak és felvilágosítások a legkészségesebben adhatok. 3356

Az „Osztrák Phónix“ biztosító társulat budapesti vezérigynöksége.

BUTORRÁKTÁR MÖBEL LAGER
és gőzerővel berendezett ASZTALOSZÉLT

und TISCHLEREI
mit Dampfbetrieb

EXPÉDITION VON MÖBELN ohne Emballage

BUTORRÁKTÁR MÖBEL LAGER nélkül szállítással

Eddig főitlenmulthatatlan!

Maager Vilmos-fele valódi tisztított DORSMÁJOLAJ

3248 Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermek-korban is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eset-knél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell- és tüdő erősitését, a testi súlyosabb gyorapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III. kerület Heumarkt 3., valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

PÉCSETT: Sipöcz István, Zsig László. ifj. Erreth Janos és az Irgalmasok gyógyszerárában, Reeh Vilmos, Spitzer Sandor fia, Köszl Janos kereskedésében.